

16. Гальчинський А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення: Курс лекцій / Анатолій Степанович Гальчинський. – К.: «АДЕФ-Україна», 2010. – 572 с.

17. Кравчук Н.Я. Дивергенція глобального розвитку: сучасна парадигма формування геофінансового простору / Наталія Кравчук. – К.: Знання, 2012. – 782 с.

Мельник Алла

*Д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри менеджменту та публічного управління
Тернопільського національного економічного університету*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ НОВОУТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Формування нових, об'єднаних територіальних громад відбувається в умовах впливу на них значної кількості факторів агресивного зовнішнього середовища та значної невизначеності. Це обумовлює необхідність «сканування середовища» і вироблення стратегій розвитку.

Досвід зарубіжних країн підтверджує, що наявність стратегії (стратегічного плану) розвитку дозволяє не лише організувати функціональну діяльність територіального утворення, прийняття управлінських рішень на засадах чіткого цілепокладання, але й подати інформацію для інвесторів про конкурентні переваги і пріоритети економічної діяльності територіального утворення.

Україна має певну практику формування стратегій розвитку регіонів, міст-обласних центрів, малих і середніх міст. Практики формування стратегій розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні немає. На наш погляд, така робота має бути започаткована вже на початках адміністративно-територіальної реформи, що дозволить заповнити інституційний та інформаційний вакуум в системі управління розвитком території. За світовою практикою, територіальне утворення, яке претендує на статус сучасного господарського, культурного і соціального локального центру певної території повинно мати чітку обґрунтовану стратегію свого розвитку.

Попри напрацьованість низки алгоритмів стратегічного планування (алгоритм Бейлі, багатоступеневе планування, модель Мейєрсона, метрополітанське планування Хейвуда та ін.) [1; 2], в Україні на рівні територіальних громад їх копіювання неприйнятне.

В умовах становлення об'єднаних територіальних громад, їх несформованості, а також в умовах економічної, політичної кризи і військових дій об'єктивно неможливо орієнтуватися на максималістські стратегії, що пояснюється, в першу чергу, ресурсними обмеженнями. Водночас, має бути напрацьований алгоритм стратегічного планування, який би забезпечив реалістичність стратегічних, тактичних і оперативних цілей.

Враховуючи зарубіжний і вітчизняний досвід, певний інституційний вакуум в забезпеченні розвитку об'єднаних територіальних громад, необхідно напрацювати і запропонувати новоутвореним органам місцевого самоврядування власні методики розроблення стратегій і стратегічних планів.

Найбільш прийнятним, на наш погляд, є наступний алгоритм дій:

— базовий аналіз (який б опирався на опитування підприємців громадськості; аналіз паспортів населених пунктів, що ввійшли до об'єднаної територіальної громади; оцінка потенціалу громади), що дозволить сформулювати профіль об'єднаної територіальної громади;

— виявлення критичних питань для розвитку території;

— SWOT-аналіз для виявлення внутрішніх і зовнішніх факторів, які обумовлюють можливості і загрози розвитку. Так, зокрема, проведений фрагментарно аналіз сильних і слабких сторін утворених територіальних громад в Тернопільській обл. з позиції їх конкурентоспроможності показав такі слабкі сторони, як високий рівень зносу комунальної інфраструктури, наявність тіньової економіки, брак доступної бізнес-інформації, відносно низька якість публічних, в тому числі адміністративних послуг, відсутність інфраструктури, необхідної для розвитку бізнесу, нестача робочих місць і невисокий рівень самозайнятості, низький рівень доходів домогосподарств, нестабільність доходів, що надходять від заробітчан, небажання працювати за низьку заробітну плату, відсутність кваліфікованої робочої сили певних професій, відсутність дій щодо промоціювання територій;

— формування стратегічного бачення як спільного, погодженого на основі консенсусу бачення того, як територіальна громада має виглядати у майбутньому та, відповідно, 3–4 стратегічних цілей. В

якості останніх могли б стати: а) розвиток малого і середнього бізнесу; б) створення умов для залучення інвестицій; в) розвиток комунальної інфраструктури та інфраструктури для бізнесу;

– складання плану дій з реалізації стратегічних цілей.

Загалом успіх робіт в царині формування стратегій і стратегічних планів новосформованих об'єднаних територіальних громад може бути досягнутим при належному професійному супроводі цього процесу і активній участі територіальної громади як в процесі розроблення стратегій і стратегічних планів, так і в процесі моніторингу їх реалізації.

Література:

1. Муніципальний менеджмент: навч. пос. / За ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2006. – С.124–125.
2. Strategie regionalne: Poradnik. – PARR, 1997. – 45 s.

Сохацька Олена

Д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародного менеджменту та маркетингу Тернопільського національного економічного університету

Курант Тетяна

Викладач кафедри міжнародного менеджменту та маркетингу Тернопільського національного економічного університету

КРИПТОВАЛЮТИ: ЗАСІБ ПЛАТЕЖУ ЧИ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ?

Інформатизація економічних процесів в цілому змінила природу споживання та філософію вибору способів і засобів платежу за отриманий продукт чи послугу. Сьогодні альтернативою фіатним грошам стали віртуальні гроші або, іншими словами, криптовалюта.

Криптовалюту можна віднести до нефіатних (нефідуціарних) грошей, що не є законними платіжними засобами, адже їх вартість не встановлюється і не гарантується державою. Іншими словами можна сказати, що віртуальні гроші володіють самостійною вартістю,